

บทที่ 9

บทบาทหน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่มีต่อการพัฒนาส่งเสริมอาชีพ

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมนั้นต้องอาศัยกำลังคนระดับต่าง ๆ มาเป็นผู้ดำเนินงาน นำทรัพยากรของประเทศมาทำให้เกิดเป็นผลผลิตขึ้น กำลังคนที่จะช่วยให้เกิดผลผลิตขึ้นก็ได้แก่ผู้ที่ปฏิบัติงานอาชีพแขนงต่าง ๆ ผู้ที่ปฏิบัติงานอาชีพเหล่านี้จะต้องได้รับการถ่ายทอดวิธีการปฏิบัติงานหรือได้รับการฝึกฝนอบรมมาก่อนจึงจะสามารถปฏิบัติได้ในงานอาชีพ ที่ยากและมีความซับซ้อนก็จะต้องได้รับการศึกษาอบรมเป็นระยะเวลาอันพอสมควร อาจจะเป็นการฝึกฝนอบรมในครอบครัว ในท้องถิ่นหรือในสถาบันการศึกษา ความรู้พื้นฐานทางด้านวิชาการเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานในการออกไปประกอบอาชีพตามสมควรแก่อัตภาพได้ ดังนั้นในปัจจุบันการส่งเสริมอาชีพนั้นจึงต้องเริ่มตั้งแต่ในระดับครอบครัว รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งรัฐ และเอกชนควรเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมอาชีพเพื่อสามารถประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนเองได้

บทบาทด้านการจัดสวัสดิการครอบครัว

ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยมีการเน้นการพัฒนาครอบครัวเป็นพิเศษ ภายใต้กรอบของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ซึ่งการพัฒนาให้ครอบครัวมั่นคง สมาชิกมีคุณภาพชีวิต เพื่อให้ครอบครัวสามารถมีบทบาทหน้าที่หลักในการพัฒนาและป้องกันแก้ไขปัญหาสังคมในระดับพื้นฐานได้นั้น มีหลากหลายวิธีการทั้งในเชิงสังคม และเศรษฐกิจ (ราชบัณฑิตยสถาน 2546, 267)

บทบาทของ อบต. ต่อครอบครัว

องค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเพิ่งเกิดขึ้นมาจาก พรบ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในขณะที่บทบาทหน้าที่ในการพัฒนาครอบครัวเพื่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้อย่างไร เพราะเมื่อย้อนไปดูบทบาทและอำนาจหน้าที่ของ อบต. ที่

กำหนดไว้ในมาตรา 66 มาตรา 67 และ 68 จะเห็นว่าอำนาจหน้าที่ส่วนใหญ่จะไม่พูดถึงหรือกำหนดบทบาทในเรื่องการพัฒนาครอบครัวไว้โดยตรง (ลือชา วรรัตน์ 2542, 103-108)

มาตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

มาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
2. รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล

3. ป้องกันโรค และระงับโรคติดต่อ

4. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

5. ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

6. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

7. คุ้มครองดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

8. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

มาตรา 68 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

1. ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

2. ให้มี และบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

3. ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

4. ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ

5. ให้มี และส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์

6. ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

7. บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพราษฎร

8. การคุ้มครองดูแล และรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน

9. หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

10. ให้มีตลาดท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

11. กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

อย่างไรก็ตาม มาตรา 66 กำหนดให้ อบต. มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และหากจะตีความว่า ครอบครัวและครัวเรือน ก็เป็นหน่วยย่อยอยู่ในเขตของ อบต. นั้นๆ อบต. จึงมีหน้าที่พัฒนาครอบครัวในทั้ง 3 ด้านดังกล่าวด้วย

โดยสรุปงานส่งเสริมพัฒนา ครอบครัวอันเป็นหน่วยเล็กที่สุดของสังคม เป็นงานหนักที่ต้องทุ่มเทชีวิตจิตใจกันอย่างจริงจัง ต้องการความร่วมมือร่วมใจร่วมกันอย่างต่อเนื่องยาวนานจากทุกๆ ภาคีในสังคม และตัวชีวิตของคุณภาพครอบครัว มีดังนี้

1. เครื่องชี้วัดครอบครัวที่ปรารถนา

1.1 พ่อแม่ผู้ใหญ่ในครอบครัวมีเวลาร่วมกันรับผิดชอบภารกิจในครอบครัว โดยไม่แบ่งแยกตามเพศ โดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

1.2 สมาชิกในครอบครัวเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และนำมาพัฒนาในด้านอาชีพ และความเป็นอยู่ของครอบครัว

1.3 สมาชิกในครอบครัว รักและห่วงใย เอื้ออาทร หันหน้าเข้าหากันในยามสุขและยามทุกข์

1.4 ครอบครัวมีรายได้พอเพียง และรู้จักใช้จ่ายตามความจำเป็น

1.5 ครอบครัวมีที่อยู่ในหลักแหล่งมั่นคง และมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ

2. เครื่องชี้วัดภาวะเสี่ยงของครอบครัว

มีผู้ป่วยเรื้อรัง โรคจิต โรคเอดส์ ผู้พิการ หรือเด็กขาดอาหาร

ครอบครัวแตกแยก หย่าร้าง หรือตาย มีพ่อแม่ เลี้ยงดูลูกอายุต่ำกว่า 15 ปี โดยลำพัง

มีความรุนแรง ทำร้ายร่างกายและจิตใจกัน

มีพฤติกรรมทางเพศที่ผิดต่อหลักศาสนา และกฎหมาย ยาเสพติด ขัดสนมาก และมีหนี้สินล้นพ้นตัว

3. เครื่องชี้วัดด้านความสัมพันธ์ครอบครัวและชุมชน

3.1 ครอบครัวใช้บริการด้านพื้นฐานทางสุขภาพ การศึกษา อาชีพ และสาธารณสุขภาคในชุมชน

3.2 ครอบครัวทำกิจกรรมร่วมชุมชนด้านศาสนา และประเพณี ครอบครัวทำกิจกรรมพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม

3.3 ครอบครัวอยู่อย่างสงบสุขในชุมชนที่ปลอดภัย

3.4 ครอบครัวที่อยู่ในภาวะลำบากยากเข็ญ เช่น มีผู้ป่วยเรื้อรัง พิการ มีความร้าวฉานหรือทำร้ายกัน ได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อนบ้าน วัด ชุมชน

บทบาทด้านการศึกษา

บทบาทของกระทรวงศึกษาธิการ

นโยบายและแนวทางการส่งเสริมอาชีพระดับกระทรวง โดยที่กระทรวง ศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายด้านการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ดังนี้ (ดี. สจ๊วต คองเกอร์ 2546, 18-20)

นักเรียนทุกคนในแต่ละชั้นเรียนจะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรซึ่งครอบคลุมทุกเป้าประสงค์ของการแนะแนวนักเรียนที่ประสงค์จะขอคำปรึกษาด้าน การศึกษาและอาชีพจะได้รับบริการด้วยความพึงพอใจ และบุคลากรที่ให้คำปรึกษาต้องม ีความสามารถเพียงพอในการให้คำปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ทั่วไปที่ใช้กำหนด นโยบาย อาจใช้วิธีจัดลำดับและขยายความเป้าประสงค์ของการแนะแนวให้ชัดเจน พร้อม ทั้งกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ และครูแนะแนวหรือครู ผู้ให้คำปรึกษาตามโปรแกรมพัฒนาและการดำเนินงานแนะแนวโดยอาจขยายนโยบายให้ ชัดเจนเป็นข้อย่อย ๆ ดังต่อไปนี้

1. ควรกำหนดแนวทางการดำเนินงานแนะแนวสำหรับนักเรียนทุกระดับชั้น โดย เน้นเนื้อหาด้านพัฒนาการที่เหมาะสมกับระดับอายุของนักเรียน และครอบคลุม องค์ประกอบต่าง ๆ

2. ควรบรรจุข้อเสนเทศด้านอาชีพในวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรให้สอดคล้องกับ เป้าหมายของการแนะแนว โดยจัดให้เหมาะสมกับวิชานั้น ๆ

3. สถาบันทางการศึกษาทุกแห่งต้องจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ และ บริการให้คำปรึกษา

4. การแนะแนวและให้คำปรึกษาด้านการศึกษาและอาชีพเป็นหน้าที่พิเศษเฉพาะ ด้านซึ่งต้องดำเนินการโดยบุคลากรที่มีความสามารถตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง

5. กระทรวงการศึกษาควรร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษาจัดฝึกอบรม บุคลากรอย่างเต็มระบบ รวมทั้งส่งเสริมให้ครูแนะแนวหรือครูผู้ให้คำปรึกษาได้รับ การศึกษาต่อเนื่อง เพื่อให้บริการแนะแนวและการให้คำปรึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. กระทรวงการศึกษาร่วมกับคณะกรรมการศึกษาของกระทรวง ต้องส่งเสริมการ พัฒนาแบบทดสอบและการใช้เครื่องมือกลวิธี และหลักสูตรการฝึกปฏิบัติที่จำเป็น เพื่อ ช่วยให้โรงเรียนสามารถจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

7. บุคลากรผู้ให้คำปรึกษามีหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ร่วมกับนักเรียนที่มีความต้องการและเต็มใจที่จะขอรับความช่วยเหลือด้านบริการให้คำปรึกษา

8. บุคลากรผู้ให้คำปรึกษามีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกับนักเรียนในการเลือกและการใช้เครื่องมือและบริการต่าง ๆ ที่เหมาะสมตามความจำเป็น เพื่อให้นักเรียนบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าประสงค์ของการศึกษาและอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

9. บุคลากรผู้ให้คำปรึกษามีความรับผิดชอบในการวางกรอบจำกัดขอบเขตของการล่วงล้ำสิทธิของนักเรียนตามความสามารถของตนและบทบาทของโรงเรียน

10. กระทรวงการศึกษาร่วมกับคณะกรรมการการศึกษาของกระทรวง ต้องพัฒนาระบบการวัดผลและประเมินผลการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพและการให้คำปรึกษา เพื่อให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีข้อมูลพร้อมที่จะนำไปใช้ตัดสินใจและปรับปรุงคุณภาพงานบริการต่อไป

บทบาทของรัฐบาล

สำนักประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2547) ได้กล่าวถึงนโยบายด้านการศึกษา ของรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ประกาศ ณ วันที่ 18 มีนาคม 2543 ในเว็บไซต์ http://ga.ku.ac.th/ga_ceo.titm#6 ดังนี้

รัฐบาลจะปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้และฝึกอบรมได้ตลอดชีวิต และมีปัญญาเป็นทุนไว้สร้างงานและสร้างรายได้ และนำประเทศให้รอดพ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจและสังคม โดยยึดหลักการศึกษาสร้างชาติ สร้างคน และสร้างงาน ดังนี้

1. เร่งจัดให้มีระบบและโครงสร้างทางการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นประโยชน์ต่อประชาชนทั้งปวงอย่างแท้จริง

2. เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเที่ยงธรรมในการบริหารจัดการศึกษาทุกประเภท และทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา

3. พัฒนาระบบเทคโนโลยีทางการศึกษาและเครือข่ายสารสนเทศ เพื่อเพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษา ให้คนไทยทั้งในเมืองและชนบท

4. จัดให้มีวิทยาลัยชุมชน โดยเฉพาะในจังหวัดที่ยังขาดแคลนสถาบันอุดมศึกษา

5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบการจัดการศึกษาและฝึกอบรม โดยรัฐเป็นผู้วางระบบ นโยบายกำกับคุณภาพมาตรฐาน สนับสนุนและระดมทรัพยากร

เตรียมความพร้อมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน เครือข่าย ครอบครัวยุคใหม่ และอื่น ๆ รวมทั้งการจัดการศึกษา เพื่อคนพิการหรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาส

6. สนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

7. ส่งเสริมให้เกิดบูรณาการทางการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและกีฬา ในการให้การศึกษาระดับเด็กและเยาวชน

8. ปฏิรูปการเรียนรู้ โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หลักการเรียนรู้ด้วยตนเอง และหลักการเรียนรู้ตลอดชีวิต เน้นพลังความคิดสร้างสรรค์ การสร้างนิสัยรักการอ่าน การจัดทำห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และสื่อการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ อย่างทั่วถึง

9. ส่งเสริมวิชาชีพครูให้มีศักดิ์ศรี เป็นที่ยอมรับนับถือ และไว้วางใจจากสาธารณชน รวมทั้งพัฒนาและผลิตครูที่มีคุณภาพและคุณธรรม

10. ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีวินัย ใฝ่เรียน และทำงานเป็น

11. ให้โอกาสแก่ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้ว่างงาน และผู้สูงอายุได้ฝึกงานอาชีพอย่างน้อย 1 อาชีพ พร้อมทั้งส่งเสริมให้เป็นผู้ประกอบการอิสระได้

12. ปฏิรูปการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น และพัฒนาถึงระดับปริญญาตรี เพื่อตอบสนองต่อ ภาคเกษตร อุตสาหกรรมและภาคบริการ รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เข้าฝึกทักษะในสถานประกอบการ

บทบาทของรัฐบาลในการพัฒนาด้านอาชีพ ซึ่ง ชวซ์ เบญจจาริกุล (2546, 266) ได้รวบรวมกิจกรรมที่หน่วยงานของรัฐดำเนินการในรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียนให้แก่ประชาชน การฝึกอาชีพโดยหน่วยงานภาครัฐ มีหน่วยราชการภาครัฐรวมทั้งสิ้น 9 กระทรวง แต่ละหน่วยงานต่างมีกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ทั้งคล้ายคลึงกัน และแตกต่างกัน

การจัดฝึกอาชีพของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กิจกรรมการจัดฝึกอาชีพของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน คือ การพัฒนาฝีมือแรงงาน (skills development) ซึ่งหมายถึงกระบวนการที่ทำให้ประชากรวัยแรงงานมีความรู้และทักษะในทางวิชาชีพจนมีความชำนาญถึงระดับที่เรียกว่า “ทักษะฝีมือ” และสามารถปรับระดับฝีมือให้สูงขึ้น โดยผู้สำเร็จการฝึกต้องสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานหรือมีงานทำและมีรายได้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวให้ดีขึ้นกว่าเดิม การพัฒนาฝีมือแรงงานจะครอบคลุมถึงการเตรียมแรงงานสำหรับประกอบอาชีพ ซึ่งแบ่งได้เป็น 5 ระยะด้วยกัน คือ

ระยะที่ 1 การศึกษาทั่วไป (general education) มุ่งหมายสร้างบุคคลให้มีทักษะเบื้องต้นเกี่ยวกับการอ่าน การคำนวณ ความรู้ความเข้าใจทางวิทยาศาสตร์และทางสังคม โดยสร้างท่าที ทักษะและทัศนคติในทางที่เหมาะสม

ระยะที่ 2 การศึกษาก่อนประกอบอาชีพ (pre-occupation education) มุ่งหมายให้ความรู้ทั่วไป เช่นเดียวกับระยะที่ 1 และให้ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอาชีพ ความต้องการ และโอกาสในการประกอบอาชีพ แต่ละอย่างด้วย เป็นการเตรียมบุคคลให้สามารถรับการฝึกอาชีพ หรืองานอย่างใดอย่างหนึ่ง เฉพาะอย่างในโอกาสต่อไป

ระยะที่ 3 การฝึกก่อนเข้าทำงาน (job entry training) คือ การให้การฝึกแก่ผู้ที่พร้อมจะรับการฝึกทั้งในด้านความรู้ ทักษะสำหรับงาน และอาชีพแต่ละอย่างโดยเฉพาะ และให้การฝึกภายในสถานประกอบการซึ่งมีส่วนประกอบ 3 ประการด้วยกัน คือ

1. ฝึกให้มีประสบการณ์จากการทำงานในสถานประกอบการ
2. ให้ความรู้การอาชีพเฉพาะอย่างในห้องเรียน และห้องปฏิบัติการ
3. ให้ความรู้เพิ่มเติมในขั้นต่อไป

ระยะที่ 4 การฝึกยกระดับ และการฝึกซ้ำเพื่อปรับปรุงฝีมือ (upgrading training and career long retraining) เพื่อให้บุคคลได้รับการฝึกเพิ่มเติมโดยมีความมุ่งหมาย 3 ประการ คือ

1. พัฒนาความสามารถในการทำงานให้ดีขึ้น
2. ปรับปรุงความรู้ความชำนาญในอาชีพและโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความรู้ใหม่อันเป็นผลของการพัฒนาทางด้านเทคนิค
3. ให้มีทักษะใหม่เพื่อเปลี่ยนงาน

ระยะที่ 5 การศึกษาและการฝึกเฉพาะอาชีพ (occupationally specialized education and training) เป็นการให้การศึกษานิวชาชีพเฉพาะอย่างที่ต้องใช้เวลานานเป็นพิเศษ

บทบาทด้านบริการและสังคม

นับแต่โลกได้มีการพัฒนาเศรษฐกิจมาตั้งแต่การเกษตร แล้วเกิดการปฏิวัติอุตสาหกรรมเปลี่ยนเป็นยุคทุนนิยม และโลกในอนาคตเป็นโลกแห่งการใช้สติปัญญาหรือการใช้สมองมากขึ้นหรือที่เรียกกันว่าโลกหลังทุนนิยม ประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาส การให้ความสำคัญแก่การแก้ไขปัญหาการมีงานทำหรือมีรายได้ที่มั่นคงจึงต้องใช้นโยบายเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยการเร่งรัด

ให้มีการขยายและพัฒนาการทางเศรษฐกิจ ยกระดับมาตรฐานการครองชีพให้สูงขึ้น (แสงชัย ชัยจงเจริญสุข 2548, 14)

รัฐบาลได้วางยุทธศาสตร์ในการสร้างผู้ที่มีการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถเป็นผู้ประกอบการสามารถดำเนินธุรกิจของตนเองและสร้างผลผลิตให้กับประเทศได้โดยในปี พ.ศ. 2547 รัฐมีนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยเฉพาะการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ให้มีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้น การดำเนินงานมีหน่วยงานร่วมดำเนินงานดังนี้ (แสงชัย ชัยจงเจริญสุข 2548, 18)

1. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ทำหน้าที่ผลิตสื่อซอฟต์แวร์ด้านบัญชีสำหรับ SMEs
2. สถาบันอิสระ (ภายใต้กำกับกระทรวงอุตสาหกรรม) ทำหน้าที่พัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการอบรมด้านบริหารจัดการสำหรับผู้ประกอบการใหม่ ร่วมกับหน่วยปฏิบัติงานต่างๆ
3. ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จัดทำคู่มือช่องทางทำกินจัดนิทรรศการตลาดนัดการเงินการลงทุน อบรมด้านบริหารการจัดการผ่านระบบสัญญาณดาวเทียม และให้การสนับสนุนในเรื่องการให้สินเชื่อและการร่วมลงทุน
4. สมาคมธนาคารไทย จัดทำคู่มือบริหารการเงินและอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการใหม่ในด้านขอสินเชื่อและธุรกรรมทางการเงิน และให้คำปรึกษาแนะนำการแก้ปัญหาทางด้านจัดการการเงินของผู้ประกอบการใหม่
6. ศูนย์บริการส่งออกโป้แป๊ะ รับผิดชอบการสร้างผู้ประกอบการใหม่ ในกลุ่มธุรกิจเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อการส่งออก
7. สมาคมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ไทย รับผิดชอบการสร้างผู้ประกอบการใหม่ในกลุ่มธุรกิจ ซอฟต์แวร์มีลติมีเดียและระบบบัญชี จำนวน 2,000 ราย ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ
8. สมาคมส่งเสริมการรับช่วงการผลิตไทย รับผิดชอบการสร้างผู้ประกอบการใหม่ในกลุ่มธุรกิจการรับช่วงผลิต
9. สมาคมผู้ผลิตอัญมณีและเครื่องประดับไทย รับผิดชอบผู้ประกอบการใหม่ในกลุ่มอุตสาหกรรมเจียรไนเพชรและพลอย
10. สมาคมผู้ค้าอัญมณีไทยและเครื่องประดับ รับผิดชอบการสร้างผู้ประกอบการใหม่ในกลุ่มผู้ผลิต ผู้ค้าและนักออกแบบเครื่องประดับเงินและทอง
11. สมาคมธุรกิจไม้ยางพาราไทย รับผิดชอบการสร้างผู้ประกอบการใหม่ ในกลุ่มอุตสาหกรรมไม้ยางพารา เช่น การเพาะกล้า ผลิตภัณฑ์จากไม้ยาง การซ่อมบำรุงเครื่องมือเครื่องจักร

12. สถาบันอุดมศึกษา รับผิดชอบด้านการให้ความรู้ทางวิชาการ

นอกจากนี้หน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมอาชีพ ได้แก่ กองส่งเสริมการมีงานทำ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม (www.rvsc.ac.th/jobs/asvice/advice.html.) มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงกับการแนะแนวอาชีพ (Vocational Guidance) ซึ่งกล่าวว่า การแนะแนวอาชีพ คือ กระบวนการอย่างหนึ่ง ที่มุ่งเน้นช่วยเหลือให้บุคคลมีความสามารถในการเลือกประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม กับความถนัดและความสนใจของตนเอง ตลอดจนการเตรียมบุคคลเพื่อประกอบอาชีพ การช่วยให้บุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อ อาชีพและบุคคลสามารถ พัฒนาอาชีพของตน ทั้งนี้เพื่อ

1. เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจได้เกิดทักษะในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกอาชีพในระบบและอาชีพอิสระ
2. การเตรียมตัวก้าวเข้าสู่ตลาดแรงงานหรือโลกอาชีพทั้งในปัจจุบันและอนาคต
3. การพัฒนาตนเองให้มีความเจริญในการประกอบอาชีพ

กองส่งเสริมการมีงานทำกรมการจัดหางานได้ให้บริการแนะแนวอาชีพแก่ นักเรียน นักศึกษา ผู้กำลังจะเข้าสู่ตลาดแรงงาน ผู้หางาน ผู้ต้องการเปลี่ยนงาน ทหารปลดประจำการ ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ ชุมชนแออัด ผู้ต้องขัง แรงงานเด็กอายุต่ำกว่า 13 -15 ปี สถานพินิจและคุ้มครอง เป็นต้น รูปแบบของการให้บริการ คือ

1. ให้บริการแนะแนวอาชีพแบบตัวต่อตัวทั้งในและนอกสำนักงานฯ เช่นมาที่สำนักงาน หรือในงานวันนัดพบแรงงาน วันแนะแนวอาชีพ วันมหกรรมอาชีพฯ โดยจะมีบริการให้คำปรึกษาในงานนั้น
2. ให้บริการแนะแนวอาชีพแบบกลุ่ม ซึ่งส่วนมากจะเป็น การไปบรรยายตามสถานศึกษาหรือสถานที่ต่างๆ
3. จัดนิทรรศการร่วมกับสถานศึกษาหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น วันแนะแนวอาชีพ วันมหกรรมอาชีพ ในงานจะเป็นการเปิด โลกกว้างทางอาชีพ มีการบรรยายให้ความรู้เรื่องโลกอาชีพ การจัดนิทรรศการแผนการศึกษา ทั้งในส่วนของภาครัฐบาลและเอกชน สาธิตการประกอบอาชีพอิสระ
4. ให้บริการแก่ผู้มีความสามารถในด้านต่างๆ ที่ต้องการหารายได้เสริมและผู้ประสงค์จะจ้างงานบุคคลที่มีความสามารถดังกล่าว ได้มาพบกันและตกลงจ้างระหว่างกัน โดยมีศูนย์บริการจ้างงานระยะสั้นเป็นสื่อกลาง

ศูนย์ข้อมูลอาชีพ

นอกจากนี้กองส่งเสริมการมีงานทำได้จัดทำ ศูนย์ข้อมูลอาชีพ (Careers Information Center) (www.doe.go.th/wgnew/careersinfo/index.asp) เพื่อเป็นแหล่งสารสนเทศข้อมูลอาชีพที่ช่วยให้กลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่ม ได้แก่

1) กลุ่มนักเรียนและนักศึกษา สามารถศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลด้านอาชีพเพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหรือเรียนรู้เพื่อเข้าสู่อาชีพที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับตนเอง และ

2) กลุ่มผู้หางานทำ ผู้ต้องการเปลี่ยนงาน และประชาชนทั่วไป สามารถใช้ข้อมูลอันหลากหลายของอาชีพในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ และการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน

นักเรียน และผู้ประกอบการ สามารถใช้ข่าวสารข้อมูลอาชีพเพื่อตัดสินใจเลือกอาชีพให้ตนเองหรือบุตรหลานอย่างเหมาะสม หลังจากตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างเหมาะสมกับตัวท่านแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ เลือกที่จะศึกษาต่อ หรือฝึกอบรม หรือเรียนรู้ เพื่อเข้าสู่อาชีพที่ตั้งใจความหวังเอาไว้

ท่านที่ต้องการหางานทำ หรือต้องการเปลี่ยนงาน ศูนย์ข้อมูลอาชีพสามารถช่วยชี้แนะแนวทางในการเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับความถนัด ความสามารถและความสนใจของท่าน

เจ้าหน้าที่จะแนะนำการใช้บริการของศูนย์ข้อมูลอาชีพ ท่านสามารถเลือกใช้บริการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพจากแฟ้มอาชีพ ขอรับบริการแนะแนวอาชีพ ตลอดจนขอรับบริการทดสอบความถนัดและความเหมาะสมด้านอาชีพได้ ในวันวันและเวลาราชการ หากประสงค์จะใช้บริการเป็นกลุ่ม กรุณาติดต่อนัดหมายเจ้าหน้าที่ กองส่งเสริมการมีงานทำ กรมการจัดหางาน ล่วงหน้า

สนใจ ขอใช้บริการ เชิญติดต่อได้ที่ กองส่งเสริมการมีงานทำ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ถนนมิตรไมตรี ดินแดง กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 0-2354-0088, 0-2354-0085 แฟกซ์ 0-2245-0087-88

นอกจากนี้สำนักงานจัดหางานจังหวัดมีโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล ซึ่งมีแนวคิดว่าหากร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในการให้บริการด้านการจัดหางานและแนะแนวอาชีพผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตำบล ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ก็จะได้รับประโยชน์จึงเป็นที่มาของโครงการให้บริการจัดหางานและแนะแนวอาชีพผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. ประชาสัมพันธ์การให้บริการจัดหางานและแนะแนวอาชีพของกรมการจัดหางานผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2. เปิดโอกาสการทำงานให้ประชาชนวัยทำงานในท้องถิ่นได้มีโอกาสได้รับรู้ข้อมูล ข่าวสารตลาดแรงงานและข่าวประชาสัมพันธ์ต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง

3. ให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือระหว่างกรมการจัดหางานกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการให้บริการประชาชน

บทบาทกระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม

ในการพัฒนาฝีมือแรงงาน (www.mol.go.th/promotion01.html) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานประกอบการภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาฝีมือแรงงานให้มากยิ่งขึ้น โดยเพิ่มมาตรการจูงใจด้านการยกเว้น และลดหย่อนภาษีอากร และสิทธิประโยชน์ด้านต่าง ๆ รวมทั้งให้มีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาฝีมือแรงงาน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

1. ไม่ต้องส่งเงินสมทบเข้ากองทุนพัฒนาฝีมือแรงงานในกรณีฝึกอบรมฝีมือแรงงานครบตามสัดส่วนที่กำหนด

2. นำค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมไปลดหย่อนภาษีได้

3. สถานประกอบการได้บุคลากรที่มีคุณภาพ ทันสมัย เทคโนโลยีไม่ล้าหลัง ได้มาตรฐาน ลดต้นทุนในการผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในตลาด

การดำเนินการฝึกอบรมฝีมือแรงงาน

1. ฝึกเตรียมเข้าทำงาน ==> ฝึกบุคคลก่อนรับเข้าทำงาน

2. ฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน ==> นายจ้างฝึกให้ลูกจ้างในสาขาอาชีพที่ทำงานอยู่

3. ฝึกเปลี่ยนสาขาอาชีพ ==> นายจ้างฝึกให้ลูกจ้างในสาขาอาชีพอื่น

ทั้งดำเนินการฝึกเอง หรือจ้างจัดฝึกอบรม หรือส่งไปฝึกกับสถานศึกษา หรือสถานฝึกอบรมฝีมือแรงงานของทางราชการหรือสถานฝึกอบรมฝีมือแรงงานที่มีฐานะเป็นมูลนิธิ สมาคม หรือ นิติบุคคลโดยเป็นการฝึกอบรมภายในประเทศ และจัดฝึกอบรมให้แก่บุคคลทั่วไป

การฝึกอบรมฝีมือแรงงานภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545

1. การขอรับความเห็นชอบรายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกในการฝึกเตรียมเข้าทำงาน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 กรณีเป็นผู้ดำเนินการฝึก

เองตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้บัญญัติให้สถานประกอบกิจการที่เป็นผู้ดำเนินการฝึกเตรียมเข้าทำงาน (ฝึกบุคคลก่อนรับเข้าทำงาน) จะต้องจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกเสนอต่อนายทะเบียนเพื่อขอรับความเห็นชอบก่อนดำเนินการฝึก โดยผู้ดำเนินการฝึกเตรียมเข้าทำงานจะได้รับสิทธิและประโยชน์ทางภาษีในการยกเว้นภาษีเงินได้เป็นกรณีพิเศษ สำหรับค่าใช้จ่ายที่ได้ใช้ไปในการฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในประมวลรัษฎากร

2. การขอรับความเห็นชอบหลักสูตร และรายการค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม กรณีส่งผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงานไปรับการฝึกอบรมฝีมือแรงงานในสถานศึกษาหรือสถานฝึกอบรมฝีมือแรงงานของทางราชการ หรือสถานฝึกอบรมฝีมือแรงงานอื่นที่นายทะเบียนเห็นชอบ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้สถานประกอบกิจการที่เป็นผู้ดำเนินการฝึก อาจจัดส่งผู้รับการฝึกเตรียมเข้าทำงาน (ฝึกบุคคลก่อนรับเข้าทำงาน) ไปรับการฝึกอบรมฝีมือแรงงานในสถานศึกษา หรือสถานฝึกอบรมฝีมือแรงงานของทางราชการ หรือสถานฝึกอบรมฝีมือแรงงานอื่นที่นายทะเบียนเห็นชอบโดยสถานประกอบกิจการที่เป็นผู้ดำเนินการฝึกต้องจัดส่งหลักสูตรและรายการค่าใช้จ่ายในการฝึกเสนอต่อนายทะเบียนเพื่อให้ความเห็นชอบและมีสิทธิได้รับสิทธิและประโยชน์เช่นเดียวกับกรณีการฝึกเตรียมเข้าทำงาน

3. การขอรับทราบการรับนักเรียน นิสิต หรือนักศึกษาจากสถานศึกษา หรือบุคคลที่ทางราชการส่งมาฝึก เข้ารับการฝึกกับสถานประกอบกิจการที่เป็นผู้ดำเนินการฝึกตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ.2545 ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้สถานประกอบกิจการที่เป็นผู้ดำเนินการฝึกอาจรับนักเรียน นิสิต หรือนักศึกษาจากสถานศึกษา หรือบุคคลที่ทางราชการส่งฝึก ตามหลักสูตรของสถานศึกษา หรือทางราชการ หลักสูตรของผู้ดำเนินการฝึก หรือหลักสูตรที่สถานศึกษาหรือทางราชการกับผู้ดำเนินการฝึกได้ร่วมกันจัดทำขึ้น โอนสถานประกอบกิจการที่เป็นผู้ดำเนินการฝึกมีสิทธิได้รับสิทธิและประโยชน์เช่นเดียวกับกรณีการฝึกเตรียมเข้าทำงาน

4. การขอรับความเห็นชอบหลักสูตร รายละเอียดที่เกี่ยวข้องและรายการค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการฝึก กรณีฝึกยกระดับฝีมือแรงงานและการฝึกเปลี่ยนสาขาอาชีพ ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้สถานประกอบกิจการที่เป็นผู้ดำเนินการฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน และฝึกเปลี่ยนสาขาอาชีพ (ฝึกอบรมให้แก่ลูกจ้าง) ต้องจัดส่งหลักสูตร รายละเอียดที่เกี่ยวข้องและรายการค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการฝึกให้นายทะเบียนให้ความเห็นชอบ โดยผู้ดำเนินการฝึกจะได้รับสิทธิและประโยชน์ทางภาษี ในการยกเว้นภาษีเงินได้เป็นกรณีพิเศษสำหรับค่าใช้จ่ายที่ได้ใช้ไปในการฝึกอบรมฝีมือแรงงานให้แก่ลูกจ้าง รวมทั้ง

การส่งลูกจ้างไปรับการฝึกอบรมฝีมือแรงงานในสถานศึกษาหรือสถานฝึกอบรมฝีมือแรงงานของทางราชการหรือสถานฝึกอบรมฝีมือแรงงานอื่นที่นายทะเบียนให้ความเห็นชอบ

5. การขออนุญาตจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ.2545 ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้สถานประกอบกิจการภาคเอกชนสามารถขออนุญาตจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน โดยศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงานดังกล่าวจะต้องแยกเป็นสัดส่วนต่างหากจากหน่วยประกอบกิจการและมีความพร้อมและความเหมาะสมในด้านสถานที่ เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม ทั้งนี้ผู้ดำเนินการฝึกที่ดำเนินการฝึกอบรมฝีมือแรงงานในศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงานจะได้รับสิทธิและประโยชน์เพิ่มขึ้นจากกรณีการฝึกทั่วไป คือมีสิทธินำเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์เข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อใช้ในการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงาน โดยได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งมีสิทธิหักค่าไฟฟ้าและค่าประปาเป็นจำนวน 2 เท่า ของค่าใช้จ่ายที่เสียไปเป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมฝีมือแรงงาน

6. การขออนุญาตนำคนต่างด้าวที่เป็นช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการเพื่อเป็นครูฝึกเข้ามาในราชอาณาจักรพร้อมคู่สมรสและบุคคลซึ่งอยู่ในอุปการะ ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้สถานประกอบกิจการที่เป็นผู้ดำเนินการฝึก มีสิทธิขออนุญาตนำคนต่างด้าวที่เป็นช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการเพื่อมาเป็นครูฝึกเข้ามาในราชอาณาจักรพร้อมคู่สมรสและบุคคลซึ่งอยู่ในอุปการะตามจำนวนระยะเวลาที่คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานเห็นสมควรภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

สิทธิประโยชน์ที่จะได้รับตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน

พ.ศ.2545

1. กรณีเป็นผู้ดำเนินการฝึกทั่วไป สถานประกอบการกิจการสามารถดำเนินการฝึกอบรมฝีมือแรงงานโดยไม่ต้องขออนุญาตแต่ทั้งนี้ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงานประกาศกำหนด

1.1 มีสิทธิได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้านโรงเรียนเอกชน

1.2 มีสิทธินำคนต่างด้าว ซึ่งเป็นช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการเพื่อมาเป็นครูฝึก รวมทั้งคู่สมรสและบุคคลซึ่งอยู่ในอุปการะเข้ามาในราชอาณาจักร

1.3 มีสิทธิได้รับยกเว้นภาษีเงินได้เป็นกรณีพิเศษสำหรับค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมฝีมือแรงงาน

1.4 ได้รับคำปรึกษาแนะนำความช่วยเหลือจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

1.5 สิทธิและประโยชน์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

1.6 ได้รับการยกเว้นจากกฎหมายคุ้มครองแรงงาน (เฉพาะกรณีฝึกเตรียมเข้าทำงาน)

1.7 ได้รับการยกเว้นกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ (เฉพาะกรณีฝึกเตรียมเข้าทำงาน)

2. กรณีเป็นผู้ดำเนินการฝึกโดยจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงานสถานประกอบการกิจการจะต้องขออนุญาตจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงานก่อน จึงจะสามารถใช้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมจากกรณีเป็นผู้ดำเนินการฝึกทั่วไป

2.1 มีสิทธิประโยชน์ตามกรณีเป็นผู้ดำเนินการฝึกทั่วไป (ดูรายละเอียดในกรณีเป็นผู้ดำเนินการฝึกทั่วไป)

2.2 มีสิทธิได้รับยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับ เครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ที่นำเข้าเพื่อใช้ในการฝึกอบรม

2.3 มีสิทธิได้รับการหักค่าไฟฟ้าและค่าประปาเป็นจำนวน 2 เท่า ของค่าใช้จ่ายที่เสียไปในการฝึกอบรมเพื่อประโยชน์ในการคำนวณภาษีเงินได้

2.4 มีสิทธิและประโยชน์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบาทของมูลนิธิสายใจไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

การจัดตั้งหน่วยฝึกอาชีพ มูลนิธิสายใจไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ อันมีสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้ทรงเป็นองค์ประธานคณะกรรมการ มูลนิธิฯ ทรงมีพระราชปรารภห่วงใยในเรื่องอาชีพ และความเป็นอยู่ของผู้ทุพพลภาพ ดังกล่าว ส่วนใหญ่จะมีอายุในระยะต้นๆ ยี่สิบ ยังมีอนาคตอีกยาวนานและไม่สามารถกลับไป

ประกอบอาชีพเดิมได้ ภาวะเช่นนี้ย่อมมีผล กระทบชีวิตจิตใจ ความเป็นอยู่ของทั้งตนเอง และครอบครัวต่อเนื่องไปอีกมาก จึงทรงมีพระราชดำริให้มีการฝึกอาชีพ เพื่อให้เขามีกำลังใจแม้ร่างกายจะพิการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่เช่นเดิมได้ เขาก็ยังสามารถทำงานช่วยตนเองได้ ทั้งยังมีรายได้จุนเจือครอบครัวได้อีกทางหนึ่ง ภาวะจิตใจก็ย่อมจะดีขึ้นและสามารถดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัวให้อยู่อย่างปกติสุข มีความหวังในชีวิต เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ๆ (<http://kanchanapisek.or.th//p4/sjtd01.html>.)

มูลนิธิสายใจไทยฯ จึงเริ่มโครงการฝึกอาชีพขึ้นในปี 2523 ณ อาคารถนนศรีอยุธยา โดยพัฒนาจากหน่วยเล็ก ๆ ฝึกอาชีพงานหนึ่ง เริ่มแรกมีผู้เข้าฝึก 5 คน ฝึกทำงานจนสามารถมีผลิตภัณฑ์ออกจำหน่ายในวงแคบ ๆ และเชิญชวนให้ซื้อเพื่อการกุศล การฝึกให้เนินมาจนสามารถขยายงานได้กว้างขวางขึ้น สามารถผลิตงานเครื่องหนึ่งในหลายรูปแบบ เช่น เครื่องเขียน กระเป๋าประเภทต่าง ๆ และงานเบ็ดเตล็ด เช่น กรอบรูป เป็นต้น เมื่อมีสมาชิกเพิ่มมากขึ้น จึงได้ก่อสร้างอาคารในเขตด้านหลังสูง 4 ชั้น เพิ่มเติมขึ้นในปี 2527 ให้เป็นที่อยู่ของสมาชิก ผู้มีปัญหาเรื่องที่พักอาศัย

การฝึกอาชีพที่จัดนี้มีลักษณะ "ครบวงจร" คือ ตั้งแต่การผลิตจนจัดจำหน่าย และนำเงินที่เป็นรายได้มาเป็นเงินเดือนให้แก่สมาชิก สำหรับการฝึกนั้นผู้ฝึกจะฝึกจนทำเป็น และพัฒนาฝีมือของตนต่อไป สมาชิกจะมีรายได้ตลอดจนรางวัลเมื่อสิ้นปี เป็นแรงจูงใจให้พัฒนางานฝีมือของตนให้ดียิ่งขึ้น

การจัดฝึกอาชีพดังกล่าวได้พัฒนาเป็นลำดับจนสามารถผลิตงานที่สวยงามมีคุณภาพน่าใช้สอย สามารถดึงดูดให้ซื้อด้วยคุณภาพ มีใช้ด้วยการทำกุศลแต่เพียงอย่างเดียว การจำหน่ายมีรายได้พอที่จะนำมาใช้ในการดำเนินการได้ อย่างเป็นที่น่าพอใจ จนได้สร้างศูนย์สำหรับการจำหน่ายต่อเติมจากอาคารเดิม สมเด็จพระสังฆราชเสด็จมาทรงเปิดเมื่อ พ.ศ. 2530 สมเด็จพระสังฆราชและพระราชวงศ์ได้ทรงนำผลิตภัณฑ์ของหน่วยฝึกฯ ไปเป็นของขวัญพระราชทานอยู่เป็นประจำ โดยเฉพาะในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินต่างประเทศเอกชนและหน่วยงานต่าง ๆ ได้ให้การสนับสนุนทั้งในการช่วยจัดจำหน่ายและการสั่งซื้อในโอกาสต่าง ๆ ดังนั้น ในปี 2535 จึงได้เปิดศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ขึ้นอีกหน่วยหนึ่งคือ ที่ดิโอลด์สยามพลาซ่า พาหุรัด เพื่อให้เป็นไปตามพระราชปรารภ หน่วยฝึกอาชีพฯ จึงมิได้จัดการฝึกที่มุ่งแต่การผลิตเป็นสำคัญเหมือนงานอุตสาหกรรม จุดมุ่งหมายที่สำคัญอยู่ที่ให้สมาชิกผู้พิการสามารถช่วยตนเองได้ และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ การฝึกอาชีพจึง ต้องดูแลลักษณะการผลิตให้เหมาะกับสภาพร่างกาย และด้วยวิถีการทำงานต้องปลูกฝังคุณธรรมต่าง ๆ เพื่อชีวิตของสมาชิก และการมีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน จากการฝึกอาชีพพิสูจน์ได้ว่า แม้สมาชิกจะเคยปฏิบัติงานสนาม งานสู้รบ จับอาวุธ เมื่อมาฝึกอาชีพ ใหม่ซึ่งต้องอาศัยความประณีต ความละเอียดรอบคอบ และ

มิได้เคยทำมาก่อน ส่วนใหญ่จะสามารถทำได้ ถ้าเขาสู้ และพยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ และสามารถมีผลงานที่มีคุณภาพออกจำหน่ายได้ พ.ศ. 2539 นับเป็นปีที่ 16 ของหน่วยฝึกอาชีพฯ ซึ่งได้ดำเนินมาด้วยความก้าวหน้าเป็นอันดี จนสถานที่ที่ใช้อยู่ ณ ถนนศรีอยุธยาคับแคบ ไม่เพียงพอกับการดำเนินงาน และไม่สามารถขยายงานได้ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ จึงมีพระราชดำริ ให้จัดสร้างสถานที่ใหม่ที่บางนา ซึ่ง จะกว้างขวางพอสำหรับการดำเนินการให้สมบูรณ์กว่าที่เดิม ขณะนี้อยู่ในระหว่างการเตรียมสถานที่และการก่อสร้างจะแล้วเสร็จในปี 2540

บทบาทของพนักงานฝ่ายปกครอง

การส่งเสริมอาชีพของราษฎรโดยนายอำเภอและพนักงานฝ่ายปกครอง (ประชา ตระพันธ์ 2540 , 16-19) หมายถึง การดำเนินการที่มุ่งพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต อันได้แก่การเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ และการแก้ไขปัญหาด้านปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการอาชีพเพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของราษฎร การประกอบอาชีพของราษฎรแบ่งได้เป็นหลายประเภท ได้แก่ การเกษตรกรรม การพาณิชยกรรม การประมง การปศุสัตว์ และการบริการ เป็นต้น ปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญก่อให้เกิดความมั่นคงของชาติ คือการที่ราษฎรในชาติส่วนใหญ่มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีสุขสบายตามสมควรแก่อัตภาพ ซึ่งสภาวะดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้เมื่อราษฎรประกอบสัมมาอาชีพที่มั่นคง

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้นายอำเภอในฐานะกรรมการอำเภอมีหน้าที่ดูแลเรื่องการทำมาหาเลี้ยงชีพ รักษาผลประโยชน์ และป้องกันภัยอันตรายที่จะเกิดแก่การทำมาหาเลี้ยงชีพของราษฎร ซึ่งกรรมการปกครองได้มีการดำเนินงานส่งเสริมอาชีพ และรายได้ของราษฎรมาเป็นเวลานานแล้ว ทั้งนี้เนื่องจากกรรมการปกครองมีภารกิจสำคัญ คือ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ในอดีตกรรมการปกครองได้เคยทำหน้าที่ริเริ่มในด้านการส่งเสริมอาชีพโดยตรงหลายเรื่อง เช่น การส่งเสริมการทำนาปีละ 2 ครั้ง นอกจากนั้นยังมีข้าราชการฝ่ายปกครองหลายท่านได้ส่งเสริมอาชีพซึ่งเห็นว่ามีเหมาะสมกับพื้นที่ในความรับผิดชอบ เช่น การส่งเสริมการปลูกยางพาราในภาคใต้ โดยพระยารัษฎานุประดิษฐ์ การส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งก้ามกรามที่จังหวัดหนองคาย โดยนายกุศล ศานติธรรม เป็นต้น

บทบาทในการส่งเสริมอาชีพของฝ่ายปกครอง

1. กำหนดนโยบาย การส่งเสริมอาชีพให้เหมาะสมกับศักยภาพและความต้องการของราษฎร

2. วางแผน การส่งเสริมอาชีพครบวงจร ตั้งแต่การผลิตจนถึงการตลาด เช่น การติดตามข้อมูลสถานการณ์และส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเพาะปลูกพืช ซึ่งเหมาะสมกับพื้นที่และเป็นที่ต้องการของตลาด

3. เสนอของบประมาณ โดยจัดทำแผนงาน โครงการเกี่ยวกับสิ่งสาธารณูปโภค และเสนอของบประมาณ

4. ประสานงานกับส่วนราชการต่าง ๆ ในการจัดทำแผนงาน/ โครงการไปดำเนินการในพื้นที่ให้สอดคล้องกับนโยบายของอำเภอที่กำหนดไว้ เช่นโครงการแปรรูปผลผลิตของกรมพัฒนาชุมชน

5. ส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ โดยอำนวยความสะดวกในด้านข้อมูลและขั้นตอนการขออนุญาตตามระเบียบ กฎหมาย เช่น การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งโรงเรียนอุตสาหกรรมในพื้นที่เพื่อให้ประชาชนมีงานทำ เป็นต้น

6. สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาฝีมือแรงงาน และใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ประสานการฝึกอบรมโดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงานแก่ผู้ประกอบการอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม หรือแนะนำส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการเพาะปลูก เป็นต้น

7. ให้ความรู้แก่ราษฎรเกี่ยวกับการพัฒนาเพื่อให้ราษฎรปรับปรุงวิธีการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น การคัดเลือกพันธุ์ การเร่งให้ผลผลิตออกนอกฤดูกาล

8. ให้ความรู้และสนับสนุนสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในการกำหนดแผนงาน/โครงการส่งเสริมอาชีพ และสนับสนุนงบประมาณดำเนินการ

9. ให้ความรู้และสนับสนุนสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในการกำหนดแผนงาน/โครงการส่งเสริมอาชีพ และสนับสนุนงบประมาณดำเนินงาน

สรุป

ในบทนี้ได้รวบรวมเอานโยบายและการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งรัฐและเอกชนที่มีส่วนต่อการพัฒนา ส่งเสริมอาชีพ โดยแบ่งเป็นบทบาทด้านการจัดสวัสดิการครอบครัว ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีความใกล้ชิดกับครอบครัวมีหน้าที่พัฒนาตำบลในทุก ๆ ด้านและครอบครัวก็เป็นหน่วยหนึ่งที่อยู่ในความดูแล ในที่นี้ในการจัดสวัสดิการและพัฒนาคุณภาพชีวิตของครอบครัวนั้นได้นำเอาเครื่องชีวิตครอบครัวมาเป็นเกณฑ์ในการพัฒนา

บทบาทด้านการศึกษา กระทรวงหลักที่รับผิดชอบได้แก่กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้ดำเนินงานส่งเสริมอาชีพโดยมีคณะกรรมการการศึกษาของกระทรวง มีการพัฒนาเครื่องมือ วิธีการ และหลักสูตร เพื่อนำมาใช้ในการส่งเสริมพัฒนาอาชีพนอกจากนี้นโยบายของรัฐบาลปัจจุบันได้เร่งรัดจัดให้มีระบบและโครงสร้างทางการศึกษาเน้นคุณภาพ ระบบเทคโนโลยีและเครือข่ายข่าวสารสนเทศ จัดให้มีวิทยาลัยชุมชน สำหรับการศึกษานอกระบบยังมีกรมพัฒนาฝีมือแรงงานเป็นผู้ดูแลให้การฝึกอบรมแรงงานให้มีทักษะการประกอบอาชีพ

บทบาทด้านบริการและสังคม ได้มีการส่งเสริมอาชีพทั้งการหางานให้แก่ประชาชนทั้งการเป็นลูกจ้าง และการประผู้ประกอบการ ในส่วนของผู้ประกอบการนั้นรัฐได้ขอความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่าย เช่น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ธนาคาร สมาคมการค้าต่าง ๆ รวมถึงสถาบันทางการศึกษาที่ให้ความรู้ทางวิชาการ เพื่อสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ ส่วนของการเป็นลูกจ้างก็มีการให้บริการจัดหางานโดยกรมการจัดหางานรวมทั้งให้บริการทางานแนะแนวอาชีพและศูนย์ข้อมูลอาชีพบริการแก่ประชาชน ในส่วนของสำนักงานจัดหางานประจำจังหวัดได้ร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ได้จัดทำโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลเพื่อให้บริการการหางานแก่ประชาชนในตำบล นอกจากนี้ยังมหน่วยงานอื่นๆ ที่ให้การส่งเสริมอาชีพ ได้แก่ มูลนิธิสายใจไทย ในพระราชูปถัมภ์ หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นในความดูแลของกรมการพัฒนาชุมชน เป็นต้น

กิจกรรมเสนอแนะ

1. จงอธิบายถึงบทบาทของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอาชีพทั้งในด้านการจัดสวัสดิการครอบครัว
2. จงอธิบายถึงบทบาทของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอาชีพทั้งในด้านการศึกษา
3. จงอธิบายถึงบทบาทของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอาชีพทั้งในด้านการบริการและสังคม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงแรงงาน. 2547. “พัฒนาฝีมือแรงงาน”. [Online]. Available
URL: <http://www.mol.go.th/promotion01.html>
- กองส่งเสริมการมีงานทำ. 2547. “การแนะแนวอาชีพ” [Online]. Available
URL: <http://www.rvsd.ac.th/jobs/advice/advice.html>
- _____. 2541. แนวการแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพฯ: กรมการจัดหางาน กระทรวง
แรงงานและสวัสดิการสังคม.
- ดี. สจ๊วต คองเกอร์. 2546. แนะนำการศึกษาและอาชีพ: นโยบายและแนวทาง
ดำเนินงาน. แปลโดย อภิชาติ เศรษฐวิชัยกิจการ. กรุงเทพฯ: สถาบันการแปล
หนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- ธวัช เบญจาทิกุล. 2546. การพัฒนาอาชีพ. กรุงเทพฯ: เอกสารอัดสำเนา.
- มูลนิธิสายใจไทย. 2540. “การจัดตั้งหน่วยฝึกอาชีพ” [Online]. Available
URL: <http://kanchanapisek.or.th//p4/sjtd01.html>
- วรพจน์ ศรีวงษ์ดล. 2535. “การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ” ในรายงานการสัมมนา
เรื่อง ความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคธุรกิจเอกชนในการ
ส่งเสริมอาชีพ. โดย ทบวงมหาวิทยาลัย. หน้า 2-3. กรุงเทพฯ: กองบริการ
การศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.
- ประชา เตรัตน. 2540. การส่งเสริมอาชีพของราษฎรโดยนายอำเภอและพนักงานฝ่าย
ปกครอง. *เทศาภิบาล*. 90, 2 (ก.พ.): 62-73
- ลือชา วรรัตน์. 2542. อบต. กับการพัฒนาครอบครัวเพื่อคุณภาพชีวิต. *ส่งเสริมสุขภาพ
และสิ่งแวดล้อม*. 22, 2 (เม.ย.-มิ.ย.): 103-111.
- แสงชัย ชัยจงเจริญสุข. 2548. สร้างงานสร้างรายได้. *จัดหางานปริทัศน์*. 11,1 (ก.พ.-
มี.ค.): 14-21.
- สำนักงานประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2547. “นโยบายด้านการศึกษา
ของรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร” [Online]. Available
URL: http://ga.ku.ac.th/ga_ceo.titm#6